

Dublin Core metadatu elementu kopa, Versija 1.1

Publicēšanas datējums: 2006-12-18

Identifikators:

Dokuments ir tulkojums no: <http://dublincore.org/documents/2006/12/18/dces>

Tulkojumi: <http://dublincore.org/resources/translations/>

Dokumenta statuss: [DCMI rekomendācija](#)

Dokumenta apraksts: Šis dokuments sniedz pamatinformāciju par *Dublin Core* metadatu elementu kopu (Versiju 1.1). Papildinformācijai un norādēm par metadatu elementu kopas vēsturisko attīstību sk. dokumentu "*DCMI metadatu termini*".

Ievads

Dublin Core metadatu elementu kopa ir vārdnīca, kas sastāv no piecpadsmit atribūtiem jeb īpašībām, kuras izmanto resursa aprakstīšanā. Nosaukuma „*Dublin*” rašanās ir saistīta ar metadatu kopas vēsturisko attīstību, jo šī metadatu iniciatīva uzsāka darbu 1995. gadā ar semināru Dublinā (Ohio); „*Core*¹” tāpēc, ka kopas elementi aptver vispārēju īpašību pamatkopumu un ir plaši pielietojami dažādu veidu resursu aprakstīšanā.

Šajā standartā aprakstītie piecpadsmit *Dublin Core* elementi ir daļa no plašākas metadatu vārdnīcu un tehnisko specifikāciju kopas, ko uztur *Dublin Core* metadatu iniciatīva (*DCMI*). Pilno vārdnīcu kopas uzskaitījumu ietver dokuments „*DCMI metadatu termini*” [*DCMI-TERMS*], bet resursu klašu uzskaitījumu ietver „*DCMI tipu vārdnīca*” [*DCMI-TYPE*]. *DCMI* vārdnīcu terminus lietojumprofilu kontekstā ir iecerēts lietot kombinācijā ar citu, savietojamu vārdnīcu terminiem un balstoties uz *DCMI* abstrakto modeli [*DCAM*].

Visas izmaiņas, kas veiktas *Dublin Core* metadatu elementu kopas terminos kopš 2001. gada, ir izdarījusi *DCMI* lietošanas padome saskaņā ar *DCMI* vārdtelpas politiku [*DCMI-NAMESPACE*]. Vārdtelpas politika apraksta Vienoto resursu identifikatoru (*URI*) piešķiršanu *DCMI* terminiem un nosaka kādas izmaiņas ir pieļaujams veikt eksistējošo *DCMI* terminu apzīmējumos, definīcijās un ar pielietošanu saistītajos komentāros.

Šis dokuments ir izvilkums no aptverošāka dokumenta "*DCMI metadatu principi*", un tas saīsinātā versijā iepazīstina ar piecpadsmit elementu aprakstiem, kas formāli ir apstiprināti sekojošos standartos:

- *ISO* standarts 15836-2003 (2003. gada februāris):
<http://www.niso.org/international/SC4/n515.pdf>
- *NISO* standarts Z39.85-2001 (2001. gada septembris):
<http://www.niso.org/standards/resources/Z39-85.pdf>

---

¹ Kodols, būtība (latviešu val.).

Elementi

Termina nosaukums: <i>contributor</i>	
URI:	http://purl.org/dc/elements/1.1/contributor
Apzīmējums:	Līdzradītājs
Definīcija:	Entītija, kas līdzdarbojusies resursa satura radīšanā.
Komentārs:	Līdzradītājs ir, piemēram, persona, institūcija vai dienests. Parasti šīs entīcijas uzrādīšanai izmanto līdzradītāja personvārdu vai nosaukumu.
Termina nosaukums: <i>coverage</i>	
URI:	http://purl.org/dc/elements/1.1/coverage
Apzīmējums:	Aptvērums
Definīcija:	Resursa satura aptvērums telpā vai laikā, resursa pielietojums telpā vai jurisdikcija, kurai resurss ir piederīgs .
Komentārs:	Parasti aptvērums ietver telpisko atrašanās vietu (vietas nosaukumu vai ģeogrāfiskās koordinātas), laika posmu (tā apzīmējumu, datējumu vai datējuma amplitūdu), vai jurisdikciju (kā administratīvu vienību ar nosaukumu). Aptvēruma apzīmējumu ieteicams izvēlēties no kontrolētās vārdnīcas (piemēram, Ģeogrāfisko nosaukumu tezaura [TGN]) un, ja iespējams, izmantot vietu vai laika periodu nosaukumus, nevis skaitliskus identifikatorus, piemēram, koordinātu tīklu vai datējuma amplitūdu.
Norādes:	[TGN] http://www.getty.edu/research/tools/vocabulary/tgn/index.html
Termina nosaukums: <i>creator</i>	
URI:	http://purl.org/dc/elements/1.1/creator
Apzīmējums:	Radītājs/autors
Definīcija:	Entītija, kas galvenokārt atbildīga par resursa satura radīšanu.
Komentārs:	Radītājs/autors ir, piemēram, persona, institūcija vai dienests. Parasti entītiju uzrāda ar radītāja/autora personvārdu/nosaukumu.

Termina nosaukums: <i>date</i>	
<i>URI:</i>	http://purl.org/dc/elements/1.1/date
Apzīmējums:	Datējums
Definīcija:	Notikuma laika vai laika perioda datējums resursa dzīvescīklā.
Komentārs:	Datējumu var izmantot lai izteiktu aptvēruma laikā informāciju jebkurā detalizētības pakāpē. Ieteicams izmantot kodēšanas shēmu, piemēram, W3CDTF profilu, kas ir definēts ISO 8601 [W3CDTF].
Norādes:	[W3CDTF] http://www.w3.org/TR/NOTE-datetime
Termina nosaukums: <i>description</i>	
<i>URI:</i>	http://purl.org/dc/elements/1.1/description
Apzīmējums:	Apraksts
Definīcija:	Resursa satura izklāsts.
Komentārs:	Apraksts var ietvert, bet neaprobežojas ar: atreferējumu, satura rādītāju, grafisku attēlojumu, vai arī satura izklāstu brīvā tekstā.
Termina nosaukums: <i>format</i>	
<i>URI:</i>	http://purl.org/dc/elements/1.1/format
Apzīmējums:	Formāts
Definīcija:	Faila formāts, fiziskā nesējvide vai resursa izmēri.
Komentārs:	Izmēri ir, piemēram, apjoms un ilgums. Ieteicams izmantot kontrolēto vārdnīcu, piemēram, Interneta vides tipu sarakstu [MIME].
Norādes:	[MIME] http://www.iana.org/assignments/media-types/

Termina nosaukums: <i>identifier</i>	
URI:	http://purl.org/dc/elements/1.1/identifier
Apzīmējums:	Resursa identifikators
Definīcija:	Nepārprotama norāde uz resursu dotajā kontekstā.
Komentārs:	Resursu ieteicams identificēt ar kādu formālai identifikācijas sistēmai atbilstošu rakstzīmju virkni.
Termina nosaukums: <i>language</i>	
URI:	http://purl.org/dc/elements/1.1/language
Apzīmējums:	Valoda
Definīcija:	Resursa valoda.
Komentārs:	Ieteicams izmantot kontrolēto vārdnīcu, piemēram, RFC 3066 [RFC3066].
Norādes:	[RFC3066] http://ietf.org/rfc/rfc3066.txt
Termina nosaukums: <i>publisher</i>	
URI:	http://purl.org/dc/elements/1.1/publisher
Apzīmējums:	Izdevējs
Definīcija:	Entītija, kas atbild par resursa pieejamību.
Komentārs:	Izdevējs var būt persona, institūcija vai dienests. Parasti entītiju uzrāda ar izdevēja personvārdu/nosaukumu.
Termina nosaukums: <i>relation</i>	
URI:	http://http://purl.org/dc/elements/1.1/relation
Apzīmējums:	Saistība
Definīcija:	Saistītais resurss.

Komentārs:	Saistīto resursu ieteicams norādīt ar kādu formālai identifikācijas sistēmai atbilstošu rakstzīmju virkni.
Termina nosaukums: <i>rights</i>	
URI:	http://purl.org/dc/elements/1.1/rights
Apzīmējums:	Tiesību pārvaldība
Definīcija:	Informācija par tiesībām uz resursu un tā saturu.
Komentārs:	Parasti tiesību elements satur paziņojumu par resursa tiesību pārvaldību, tai skaitā intelektuālā īpašuma tiesības.
Termina nosaukums: <i>source</i>	
URI:	http://purl.org/dc/elements/1.1/source
Apzīmējums:	Avots
Definīcija:	Norāde uz resursu, no kura iegūts konkrētais resurss.
Komentārs:	Konkrētais resurss var būt daļēji vai pilnībā iegūts no avota resursa. Norādi uz avota resursu ieteicams sniegt ar kādu formālai identifikācijas sistēmai atbilstošu rakstzīmju virkni.
Termina nosaukums: <i>subject</i>	
URI:	http://purl.org/dc/elements/1.1/subject
Apzīmējums:	Priekšmets un atslēgvārdi
Definīcija:	Resursa satura temats.
Komentārs:	Parasti priekšmetu izsaka ar atslēgvārdiem, atslēgvārdkopām vai klasifikācijas indeksiem, kas apraksta resursa tematu. Ieteicams izmantot apzīmējumus no kontrolētās vārdnīcas. Lai aprakstītu resursa satura aptvērums telpā vai laikā, lieto <i>Coverage</i> (aptvērums) elementu.

Termina nosaukums: <i>title</i>	
URI:	http://purl.org/dc/elements/1.1/title
Apzīmējums:	Nosaukums
Definīcija:	Resursam piešķirtais nosaukums.
Komentārs:	Parasti tas ir nosaukums, ar kura resurss ir oficiāli pazīstams.
Termina nosaukums: <i>type</i>	
URI:	http://purl.org/dc/elements/1.1/type
Apzīmējums:	Resursa tips
Definīcija:	Resursa satura būtība vai žanrs.
Komentārs:	Ieteicams izmantot kontrolēto vārdnīcu, piemēram, <i>DCMI</i> tipu vārdnīcu [DCMITYPE]. Lai aprakstītu faila formātu, fizisko nesējvidi vai resursa izmērus, lieto <i>Format</i> (formāts) elementu.
Norādes:	[DCMITYPE] http://dublincore.org/documents/dcmi-type-vocabulary/